Rangelt kaitstavate metsade osakaalu ja tüpoloogilise esinduslikkuse eesmärkide täitmise töörühma
KOOSOLEKU PROTOKOLL

Keskkonnaministeerium 10. oktoober 2017
Narva mnt 7A, Tallinn kl 11.00 – 13.30

Osalesid: Enn Pärt, Uudo Timm (KAUR)
Kaili Viilma, Taavi Tattar, Olav Etverk (KeA)
Asko Lõhmus, Anneli Palo (TÜ)
Maris Saarsalu, Marika Erikson, Taimo Aasma, Riina Martverk, Kristel Järve (KeM)
Indrek Tammekänd, Renno Nellis (EKO)
Kristjan Tõnisson, Toomas Hirse (RMK)

Juhatas: KeM metsaosakonna juhataja Riina Martverk

Protokollis: Kristel Järve

Päevakord:
1. RMK ettepaneku tutvustus
2. KeMi esialgne hinnang RMK ettepanekule
3. Edasine tegevuskava

Sisu päevakorra punktide kaupa:

1. *RMK ettepaneku tutvustus*

Toomas Hirse tutvustas RMK ettepanekut. Eesmärk katta kõik vajakud, laane-, salu- ja soovikumetsad. RMK tegevused:

- 17. jaan metsamajanduse peatamine
- märtsil Keskkonnaministri salumetsa looduskaitsealade kaitse alla võtmise algatamine
- 18. märts EKO ja RMK ettepanek laanemetsa vajakute katmiseks
- 22. märts – RMK kaardikiht
- 28-31 märts – RMK arutelud, teadlaste ja EKO ettepaneku üle vaatamine ja täiendamine
- 10. aprill – kohtumine teadlastega, alade tähtsustamine
- 17. aprill – arutelu keskkonnaametiga, tööprotsesside kooskõlastamine
- 2. mai 2017 - Põhjalik arutelu teadlaste ja EKO esindajatega laane- salu- ja soovikumetsa alade valimi ja kriteeriumite osas. Kokkulepped edasise tegevuse osas: valimi täiendamine, alade hindamise põhimõtted ja hindamise läbiviimine.

Võimalus nii EKO-del kui ka teadlastel ettepanekuid teha. Tähtsustamine – kuidas hinnata alade „headust“. Et oleks metsavajakute osakaal suur, piirnemine kaitsealaga, vana metsa osakaal, liikidele tekkiv võimalik kasu jpm, ka nüansse.

- 24. mail – kokkulepe RMK, teadlaste ja EKOde eelvalikualade osas (alad välitöödeks)

- 7. juuni – RMK kehtestas majandamisekeelu neil aladel
- 13. juuni – välitööde juhend, alade jaotus välitöödeks
- 28.juuni – 31. juuli – välitööd piiritlemiseks ja kaitsekorra määramiseks
- 14. juuli – kaitstavate alade (PV, hoiualad) analüüs laane- ja salumetsa kohta range kaitse võimaluste väljaselgitamiseks
- 1. – 17. august – uue kaitseala välispiiridega tutvumine ja RMK-sisesed valikud
- 17. – 31. august – kaitse-eeskirja määruse, seletuskirja ja kaardikihtide koostamine
- 1. september ettepaneku esitamine

Teed lõigati välja, sest see ei täida eesmärki. Võimalik, et 2000 ha erinevust tuleb teede väljalõikamisest.

Kust tekkis 1000 ha juurde (14 000 ha vs 14 970 ha) laanemetsa vajakutele (võrreldes viimases töörühmas arutatuga)? Asko võib üle selle kontrollida.

Ülekate (puhver) väga väike, peaks olema suurem.

2. *KeMi esialgne hinnang RMK ettepanekule*

Ettepanek Keskkonnaministeeriumis kaalumiseks – on erinevad huvid, mida tuleb kaaluda. Maris Saarsalu (Maapõue osakonna juhata, KeM) annab ülevaate RMK ettepaneku maardlatega kattuvusest. Kattuvus on ligi 800 ha ulatuses. Pärnumaa on üks murekohti, liiva- ja kruusaalad, Rail Balticu varustuskindlus. Olulised alad, kus on välja antud kaevandus- ja uuringuload. Tehnoloogilise dolo- ja lubjakivi alad samuti väga olulised. Karisöödi, Kalkahju ja Naha maardlad kriitilised, selles piirkonnas on varustuskindlus väga oluline, 50 km raadiuses ei ole alternatiive.

Ligi 1000 ha kokku kattuvus ja 770 ha on see, kus on problemaatiline kaitsealasid moodustada. KeM on juba analüüsinud, millised alad on olulisemad ja ka RMK-ga arutanud. Otsus tuleb KeM juhtkonnalt, seejärel Valitsuse otsus (sh MKM), avalikustamine (vallad). Juhtkonnalt sisend, et enne ei saa algatada, kui juhtkond on otsustanud maardlatega kattuvuse osas. Aga enne on juurde vaja teada seda, kas on asendusi (puhveralad), kuidas maardla-ala väljalõikamine kogu kaitseala mõjutab ja alad ükshaaval läbi vaadata.

Otsustati: **KeM saadab maardlatega kattuvuse tabeli koos arvamustega/põhjendustega töörühmale laiali, samuti kaardikihi. EKO, teadlased, KeA, KeM arutelu (nt Põdrangu asendada, Karisöödi jne) järgmisel nädalal. KeM annab RMK-le täiendava ülesande uute alade otsimiseks. Peale lahenduse saamist saab kaitsealade menetlemise algatada. Menetletakse kõiki koos, aga moodustatakse eraldi kaitsealad.**

LKO (KeM) tõi välja, et ettepanekus kaitstavaid alasid puudutavatel aladel, on alasid, mis ei sobi erinevatel põhjustel ning lisaks ka värskelt kinnitatud kaitse-eeskirjaga kaitsealasid. Kuid nende korral saab range kaitse vajadusi edaspidi arvesse võtta (järgmisel muutmisel).

3. *Edasine tegevuskava*

Põhimõtteliselt jaguneb ettepanek kaheks osaks.

Ettepanek uute alade moodustamiseks
Otsustati: **vt eelmist punkti, peale maardlate olukorra selgumist saab edasi minna.**

Ettepanek juba olemasolevate kaitsealade muutmiseks
KeA ametnikud teevad hoiualadel välitöid ja vaatavad alad üle järgmisel aastal, nt kattuvus Natura elupaiga ja potentsiaal saada Natura elupaigaks. Suure mahu annavad metsise PEPid, kaitsekontseptsioon võib muutuda. Pikemas ajaskaalas saab kaitse sätestada, seni tagatakse ajutine kaitse. Kohustused saab fikseerida kolmepoolse lepinguga RMK, KeA ja KeMi vahel, mida üks osapool teiste nõusolekuta muuta ei saa. Juba algatatud viiest suurest kaitsealast kõike ei saa kaitse alla võtta (välja jäetud laane 283 ja salu 1445 ha). Võimalusel PEPide piiranguvööndid arvestada uute loodavate kaitsealade hulka (peamiselt metsis ja lendorav).

Otsustati: **Uute alade keskele jäävate PEPide piiranguvööndites tuleb vaadata võimalust kaitseala SKVsse ala kanda. KeM saadab RMK-le lähteülesande, kui palju on alasid juurde vaja otsida lisaks maardlate küsimusele (selle nädala lõpuks).**
KeM uurib võimalust nimetatud lepingusse EKOde osapooleks lisamist, et tagada kaitse kuni lõpliku kaitsekorralduse seadmiseks.

Geenireservimetsad: põhimõtteliselt võimalik rangesse kaitsesse kaasata, kui panna alale kaitse-eesmärgiks ka konkreetse puuliigi kaitse ja võimaldada kujundusraieid kaitse-eesmärgi täitmiseks.